

opusdei.org

Borba, blizina, misija (22): Ispuniti svijet Svjetlom

Pokazat ćemo drugima ljepotu svijeta i života, onako kako ih Bog vidi, ako tu ljepotu otkrijemo sami za sebe.

27.03.2026.

„Kako je jadno biti daleko od Boga!“, kaže se da je sveti Ivan Pavao II. rekao nekome tko je godinama bio bez ispovijedi.[1] Oni koji nisu odrasli s vjerom ili su se od nje udaljili u mladosti samo da bi je

kasnije ponovno otkrili, dobro znaju kakav je osjećaj ta udaljenost. Kad prvi put primijete da im se Bog želi približiti, možda ga isprva ne prepoznaju ili ga drže na distanci iz ponosa ili nevoljkosti da promijene svoje živote; ali čim spuste oružje, doživljavaju ono što psalmist piše: „Dominus illuminatio mea; Gospodin je moje svjetlo“ (Ps 27,1). Svijet se u tom trenutku ne mijenja. Sve ostaje isto, a ipak je sve drugačije. Sve postaje vidljivo u sjaju Božjeg svjetla.

Želeći vidjeti

Isus i njegovi učenici hodaju užurbanim ulicama Jeruzalema i suncem okupanim galilejskim stazama. Susreću ljude koji osjećaju toplinu sunca na svojoj koži, iako ne mogu vidjeti njegove zlatne zrake, i koji čuju samo buku mnoštva, ne znajući odakle dolazi ili što je uzrokuje. Slijepi su. Ne mogu krenuti na put, jer ne mogu upravljati svojim

koracima. Izazivaju smijeh podrugljivaca, prezir ponosnih i suosjećanje svoje braće. Njihovim životima doslovno nedostaje perspektive.

Odjednom se događa nešto što nitko nije predvidio. Hranjen Izaijinim proročanstvima, mali plamen vjere i nade gori duboko u srcu: "Tada će se otvoriti oči slijepima" (Iz 35,5). Došlo je vrijeme ispunjenja. Bartimej više jakim glasom: "Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!" Isus odgovara: "Što hoćeš da ti učinim?" A on odgovara: "Ut videam, da progledam." Isusovim snažnim i jednostavnim riječima – "Idi, vjera te tvoja spasila" – Bartimej počinje prozirati (usp. Mk 10,46-52).

Premotajmo dvadeset stoljeća unaprijed: Sveti Josemaría hodao je ulicama Logroña promatrajući pročelja i arhitektonske detalje, tražeći inspiraciju za svoje buduće zanimanje. Mladić je preplavljen

životnim entuzijazmom: rastao je širom otvorenog srca i očiju. Jednog zimskog dana, kada se ljepota zgrada suprotstavljala bjelini svježeg snijega, njegov je pogled pao na neke karmelićane koji su bosi hodali po snijegu. Njihovi otisci stopala otkrivali su jednostavnu i hrabru pobožnost. Drugi pješaci su tijekom dana izbrisali te otiske stopala svojim, ali su oni ostali neizbrisivo utisnuti u srce tog djeteta.

Što je to iskustvo probudilo u dječaku? Iste riječi kao i kod slijepca iz Jerihona: *Domine, ut videam!* Poput Bartimeja, vapio je i molio, i poput Bartimeja bio je uslišen. Nakon deset dugih godina molitve, prošnje, vapanja i traženja, konačno će vidjeti zadatak koji mu je Bog povjerio. Ali taj dan, 2. listopada 1928., neće biti posljednji put da se molio ovim riječima molitve. Ostala bi mu na usnama, ponavljana iznova i iznova do samog kraja života. Njegova

stalna molitva da ne izgubi svjetlo, da ne izgubi Božju blizinu, omogućila mu je da to svjetlo donese mnogim dušama.

Za razliku od žarke molitve Bartimeja i Josemarije, koji žele vidjeti, neki ljudi pristaju na dobrovoljno sljepilo: „Drži oči zatvorene“, čini se da govore sami sebi, „jer u stvarnosti nema što vidjeti. Ne misli, jer što god radio, nećeš pronaći istinu, a vjerojatno ni ne postoji. Zašto moliti? U svakom slučaju, nitko ne sluša...“

Skepticizam, uvjerenje da se, najviše, možemo osloniti na tamu razuma bez vjere, rađa očaj. A očaj je stanje duše u kojem se svaka želja za postizanjem cilja gasi, jer je osoba uvjerena da nema što pronaći; ili, ako postoji što za pronaći, to nije u njezinom dosegu.

Prije nego što izliječimo slijepu osobu ili nekoga tko je bolestan, često

čujemo Isusa kako pita: što želiš da učinim za tebe? To nas podsjeća na nešto što već dobro znamo. Isus nas liječi samo ako prihvatimo svoju bolest i želimo biti izliječeni. Oni koji vjeruju da već savršeno vide ne mogu se osloboditi svoje sljepoće (usp. Iv 9,39-41). Oni koji radije drže oči zatvorene ili glavu zakopan u pijesak nemaju se čega bojati od Isusa: Gospodin malo može učiniti za njih. S druge strane, oni koji znaju da su slijepi na kraju će progledati, čak i ako se čudo odvija sporo, kao što se dogodilo s onim drugim slijepcem koji je u početku vidio figure poput hodajućeg drveća umjesto ljudi (usp. Mk 8,24).

U tami

Prva stranica Božanstvene komedije, koja predstavlja uzbudljivo putovanje kroz pakao, čistilište i raj, započinje kratkim Danteovim autoportretom. Zreo muškarac, u

središtu puta našeg života, autor, prolazi kroz mračnu šumu.[2] Oči su mu širom otvorene. Nije slijep, a ipak vidi malo više od jadnog Bartimeja. Kamo god pogleda, oči mu se uvijek susreću s tamom šume. Spotiče se i pada. Čini se osuđenim na smrt tamo. Kako je došao do tog mjesta? Priznaje da ni sam to ne razumije, ali Evanđelje nam daje trag.

Isus nam govori o deset mladih žena, a sve one su okrenute prema putu u tami. Svaka ima svjetiljku da osvijetli put. Pet ih je mudrih i opskrebile su se uljem da im svjetiljke gore do kraja. Pet ih je ludih, rastresenih. Zauzete mnogim stvarima, zaboravljaju na ulje. Pada noć i prvih pet može napredovati, dok ostalih pet ostaje iza, u tami (usp. Mt 25,1-13).

Danteova tamna šuma opisuje iskustvo lutanja kroz život bez da točno znamo kamo ići. To je tama u kojoj ponekad možemo dragovoljno

ostati: "Ugasi svjetlo; tko zna što ćeš vidjeti kad se upali..." Naša vlastita nesavršenost, naši grijesi, percepcija zla u svijetu... ponekad se čini da nas sve iskušava da ostanemo u tami.

Bila je noć, primjećuje sveti Ivan, kada je Juda izašao iz sobe Posljednje večere da izda Isusa (Iv 13,30). U

tami, đavao ima bolji pristup dušama. Manje je jasno prepoznat kao otac laži. Tada bismo mogli lakše dopustiti da nam se duša okalja, jer jedva vidimo kako je postala prljava.

A ako netko dođe i ponudi da zapali svijeću, mogli bismo odbiti i radije sve ostaviti u tami, jer "svaki tko čini zlo mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu da se ne otkriju njegova djela" (Iv 3,20). S druge strane, čini se da đavao ne optužuje. Čini se kao da, ako ideš s njim, tvoji grijesi ne moraju biti oprošteni: oni će se otopiti u tami.

Ali, iako ponekad biramo tamu kao skrovište, u stvarnosti smo stvoreni za svjetlo.

Igranje igara sa svjetlom

Iz Danteove mračne šume selimo se na Times Square u New Yorku.

Doživljaj je neodoljiv. Okruženi ste blistavim svjetlima koja se natječu za vašu pažnju, za vaš pogled.

Restorani, kina i trgovine s raznolikom ponudom koja kao da ne poznaje granice, zavodljive palače moralne dekadencije. Oči su vam otvorene. Niste slijepi, niti vam nedostaje svjetla. Pa ipak, niste puno bolji od Bartimeja uz cestu, niti od Dantea u njegovoj mračnoj šumi.

Previše vidite; vaš pogled luta s jednog mjesta na drugo i, ako se zaustavi na nečemu, to nije ono što biste zapravo željeli vidjeti, već samo najnovija stvar koja je privukla vašu pažnju. Okruženi ste svjetlima, ali lutate u sumraku.

Svjetleće reklame Times Squarea više se ne nalaze samo na jednom mjestu na karti: trepere u svačijem džepu. I

neprijatelj to vrlo dobro zna. Budući da mu sama tama ne dopušta da privuče duše k sebi, on osvjetljava svoje putove jarkim, ali prolaznim svjetlima i zauzvrat pokušava zamračiti Božje putove. Duhovna bitka između dobra i zla, između svetog Mihaela i Lucifera, između djece svjetla i djece tame, stoga je u konačnici bitka za osvjetljenje putova.

Vratimo se priči o našim prvim roditeljima, koja je ujedno i naša priča. Bog ukrašava cijeli raj prekrasnim svjetlom i daje Adamu i Evi slobodu da jedu sa svih stabala osim s jednog. Tada dolazi zmija i počinje gašenjem svjetala u vrtu: „Zar vam nije dopušteno jesti ni s jednog stabla?“ „Naprotiv“, kaže mu Eva, „možemo jesti sa svih stabala osim s tog jednog.“ I tako, jednostavno, zmija skreće njezinu pozornost na zabranjeno stablo, koje stoji osvjetljeno usred vrta, kao da

nema drugog. Njegovi plodovi sada se čine neodoljivima. I Evin pogled i želje se mijenjaju. Više ne vidi ostatak raja; vidi samo to privlačno voće, naizgled puno božanskih obećanja; postaje opsjednuta njime. I jede, i čak se i to svjetlo gasi. Raj nestaje. Ponovno će postati vidljiv tek u svjetlu Gospodina, našeg Spasitelja (usp. Post 3,1-7).

I mi se ponekad suočavamo s ovakvim izborima: povući se kako bismo proveli neko vrijeme u molitvi ili se prepustiti padu na kauč kako bismo gledali seriju ili čitali roman. Ako pred Bogom razmotrimo obje stvari, postaje jasno da je molitva raj pun plodova, dok nam alternativa pruža samo kratak trenutak opuštanja i zabave, dobar možda za neko drugo vrijeme. Međutim, zašto tako lako bираmo ovu drugu opciju? Zato što se neprijatelj, a ponekad jednostavno naša vlastita krhkost, igra sa svjetlima: uspijeva prigušiti

svjetlo nad molitvom, dok se alternativa pojavljuje pod zavodljivim reflektorom.

Đavao se prurušava u anđela svjetla (usp. 2 Kor 11,14) i navodi ljude da "tamu nazovu svjetlom, a svjetlo tamom" (Iz 5,20). Ali Gospodin želi računati na "djecu svjetla" (Iv 12,36) koja uče dešifrirati tu igru, a prije svega koja otkrivaju i šire ljepotu istinskog svjetla: "Mi smo djeca Božja. — Nositelji jedinog plamena koji može osvijetliti zemaljske staze dušama, jedinog sjaja koji nikada ne može biti potamnjen, prigušen ili zasjenjen. — Gospodin nas koristi kao baklje, da to svjetlo zasja... Ovisi o nama da mnogi ne ostanu u tami, već da hode putovima koji vode u vječni život."[3]

Svjetleće staze

Razmotrili smo cijeli spektar životnih stavova, a svi su otvoreni ljudima našeg vremena. Načini gledanja i

življenja ne javljaju se ljudima izolirano, već zajedno, kao u slojevima. Postoje oni koji, možda zato što su primili iskrivljenu verziju Evanđelja, ne vide dalje od nekoliko ideja koje im kao da objašnjavaju stvarnost i koje ih, prije svega, ostavljaju na miru. Činjenica da je njihov pristup svijetu uvelike posredovan odnosima i algoritmima koji ih potvrđuju u njihovom mentalitetu i načinu života ne čini vjerojatnim da će se promijeniti. Istovremeno, ogroman „javni trg“ interneta, kao i umjetna inteligencija u nastajanju, mogu ih na kraju dovesti do neočekivanih otkrića.

Uz njih su mnogi drugi koji, razočarani relativizmom ili drugim ideologijama koje su nekoć prihvatili, traže, željni svjetla i smisla. Ali njihova potraga ponekad je pomiješana s određenim strahom od upravo tog svjetla koje žele,[4] i s raspršenošću kojoj ih podvrgava

hiperpovezanost u kojoj živimo. Iako je golemi razvoj digitalnog svijeta znatno poboljšao neke aspekte života, on je također stvorio neograničenu ponudu mogućnosti na svim razinama (putovanja, zabava, informacije...) što može ometati osobne odnose, posebno odnos s Bogom.

Oni od nas koji žele slijediti i zračiti Boga koji je svjetlo ponekad se nađu u iskušenju lažnog utočišta tame ili su izloženi toj raspršenosti koja se čini jačom od nas: "Razonoditi se. - Potrebno je da se razonodiš... otvarajući jako svoje oči, da dobro uđu slike stvari, ili ih gotovo zatvorivši zbog zahtjeva vlastite kratkovidnosti...

Zatvori ih sasvim! Imaj unutarnji život, i vidjet ćeš u neslućenoj boji i reljefu krasote jednog boljeg svijeta, jednog novog svijeta! I općit ćeš s Bogom... i spoznat ćeš svoju bijedu...

i zanijet ćeš se u Boga... i tako ćeš se pobožanstveniti da ćeš se približiti svom Ocu i bit ćeš još više bratom svoje braće ljudi."[5]

Sveti Josemaría govori nam o unutarnjem životu, o stvarima koje se događaju u nama, tako da je dinamika našeg unutarnjeg života jača od dinamike sljedeće osobe ili osjeta koji prolaze, prodajući druge. Taj se život hrani molitvom, tišinom i sakramentima. Ali i čitanjem, pisanjem, kinom, umjetnošću, podcastima, razgovorima... Svako od ovih golemih područja nudi nam i jednostavnu zabavu, za ubijanje vremena, i mogućnosti proširenja naše unutrašnjosti, obogaćivanja našeg iskustva svijeta, našeg razgovora s drugima i s Bogom.

Pokazat ćemo drugima ljepotu svijeta i života kako ih Bog sanja - to je pogled vjere - ako sami otkrijemo tu ljepotu. Gospodin želi da vidimo

svojim očima, ali On treba da želimo vidjeti. A to od nas zahtijeva da se odupremo treperavim, prolaznim svjetlima svijeta usmjerenog na najnovije stvari; to od nas zahtijeva da tražimo svjetlost zvijezda, daleko od svjetlosnog zagađenja ulica.

Možemo pokušati, na primjer, raditi samo jednu stvar: moliti se, čitati knjigu, gledati film ili razgovarati s nekim, bez pokušaja da istovremeno odgovaramo na poruke ili rješavamo male zadatke. Odabir jednostavnosti omogućuje nam da budemo prisutni ovdje i sada. Samo kada postoji istinska prisutnost, istinska pažnja, može doći do epifanije, objave. I tada možemo donijeti osvjetljenje i toplinu svjetla.

„Ispuniti svijet svjetlošću, biti sol i svjetlo – tako je naš Gospodin opisao poslanje svojih učenika. Donijeti dobru vijest Božje ljubavi do kraja zemlje. Svi mi kršćani trebali bismo posvetiti svoj život tome, na ovaj ili

onaj način.“[6] Naša je misija osvijetliti prave putove za čovječanstvo; putove prema jedinom odredištu koje ne razočarava, a to je nebo. I postoji samo jedan put, Isus Krist, ali postoje i mnogi putovi unutar puta, jer On dopušta da se pronađe na mnogo načina. „Ako hodimo u svjetlu, kao što je on u svjetlu“ (1 Iv 1,7), osvijetlit ćemo putove mnogima koji prije nisu ni znali da ti putovi postoje. Možda prije nisu vidjeli ništa osim horizonta užitka ili uspjeha. Sada vide krajolik s putem punim radosnih ljudi i, na kraju, svjetlost izlazećeg sunca, uskrslog Gospodina.

[1] Navedeno u Pacheco, J.-F. Amar y ser feliz, Madrid, Rialp, 2007., poglavlje 6 (naš prijevod).

[2] Dante Alighieri, Divina Commedia, Inferno, Pjevanje I. Nel mezzo del cammin di nostra vita („usred putovanja našeg života“) je slavni stih kojim započinje ovaj vrhunac univerzalne književnosti.

[3] Sv. Josemaría, Kovačnica, br. 1; vidi također Pismo 6, br. 3.

[4] Usp. Lav XIV, Homilija, 25-XII-2025.

[5] Sv. Josemaría, Put, br. 283.

[6] Sv. Josemaría, Susret s Kristom, br. 147.

Niko Schonebaum – Carlos Ayxelà